

Partits nacionalistes forts

Vicenç Villatoro

Fa uns anys, en l'anomenada transició democràtica, diversos corrents que es reivindicaven nacionalistes polemitzaven sobre una qüestió d'estratègies. Per a alguns, l'estratègia per aconseguir autogovern, poder polític i econòmic, era impulsar o crear partits específicament nacionalistes, especialitzats en aquestes reivindicacions. Per a d'altres, l'estratègia més útil era participar en partits polítics d'àmbit espanyol, tenir-los de comprensió respecte al fet nacional i bastir unes aliances hispàniques que permetessin refundar un estat comprensiu amb la pluralitat des de Madrid mateix.

pas més eficient en la uniformització, però si més antipàtica i més malhumorada. Però els qui es feien del PSOE perquè eren nacionalistes no ho argumentaven per la teoria del mal menor, sinó del bé major.

La prova del nou de l'error d'aquesta opció estratègica l'ha donat l'estat valencià que acaben de pactar PP i PSOE. Ben igual al que pactaran PP i PSOE a Andalusia, a Extremadura, a les Castelles o allà on tinguin la majoria suficient per poder-ho fer. Ha quedat clara una cosa, amb aquest Estatut: el fet diferencial, allò que permet optar –com a mínim optar– a un estatut ambiciós, no és que mani el PSOE o el PP és que hi

hagi partits nacionalistes forts. Si no hi ha partits nacionalistes forts, si aquests partits no tenen la clau aritmètica per a l'aprovació dels estatuts –com passa a Catalunya i a Euskadi–, PSOE i PP es posen ràpidament d'acord en allò en què sempre han estat d'acord. Si Galícia passa a estar en aquest grup no serà perquè el PSOE substitueixi el PP, sinó perquè el Bloque serà prou gran.

L'estratègia de pensar que treballar per la victòria de les esquerres a Espanya era treballar a favor del nacionalisme s'ha demostrat errada. Les victòries de les esquerres seran desitjables o indesitjables per altres raons, però no pas per aquesta. Ara caldrà analitzar una nova estratègia, que es fonamenta en el mateix axioma i que portaria els partits nacionalistes a esdevenir la crosseja que s'ofereix al PSOE quan no té majoria absoluta. Contra aques-

Aquesta segona via apuntava relativament poc –per motius obvis– als partits de dreta i força més als d'esquerra. Representa que les esquerres espanyoles serien més sensibles a la pluralitat nacional de l'estat i que, per tant, eren les aliances naturals dels nacionalismes. Aconseguir que les esquerres governessin Espanya seria, en aquesta estratègia, el camí per aconseguir que els diversos pobles i nacions de l'estat assolissin un nivell raonable de reconeixement simbòlic, de poder polític i de possibilitats econòmiques. Molts amics meus es van fer del PSOE amb aquest discurs diguem-ne *entrista* que es fonamentava en un axioma indemostrat, però en el qual tenien una fe cega: l'esquerra espanyola entén la qüestió nacional, és l'aliada dels nacionalismes.

Aquesta tesi fa anys que va entrar en crisi. Els qui havien entrat en partits d'àmbit espanyol per tenir-los de nacionalisme hi han quedat, més aviat, destenyits ells mateixos i sense cap possibilitat de matisar el color de la gran màquina en què s'han integrat i que els ha paït perfectament. Els governs socialistes, tant al conjunt espanyol com diguem-ne autonòmics, han demostrat una insensibilitat profunda pels fets nacionals i han esdevingut artefactes eficaços d'uniformització cultural i nacional. Certament, la dreta espanyola ha estat pitjor. No

“Si no hi ha partits nacionalistes forts, si aquests partits no tenen la clau aritmètica per a l'aprovació dels estatuts –com passa a Catalunya i a Euskadi–, PSOE i PP es posen ràpidament d'acord en allò en què sempre han estat d'acord. Si Galícia passa a estar en aquest grup no serà perquè el PSOE substitueixi el PP, sinó perquè el Bloque serà prou gran”

ta hipòtesi, recordar que l'assoliment de les reivindicacions nacionals no depèn de si governen les dretes o les esquerres, sinó de la força dels partits nacionalistes. I la força ve de dues coses: de quants diputats tens i de la seva capacitat de maniobra.